

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์

ของ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙
เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ กรมการปกครอง
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย กรมการปกครอง, กรมปศุสัตว์, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย - ไม่มี -
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 - ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
 - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอนี้จากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอแนะ).....
 - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอแนะให้ประเมิน).....
 - อื่น ๆ คือ.....
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้ กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔
๖. รายชื่อกฎที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้
- ไม่มี -
๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับ ตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ) - ไม่มี -

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่า มาสวมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรการเร่งรัดดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ งานช้างแห่งชาติ โดยเฉพาะการป้องกัน ระวัง และปราบปรามการนำช้างและส่งออกสัตว์ป่า และพืชป่าตามบัญชีอนุสัญญา CITES โดยการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) แล้วนำไปบันทึกในทะเบียนตัวรูปพรรณช้างภายในสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งดังกล่าว มีผลใช้บังคับ เพื่อคุ้มครองกรรมสิทธิ์ให้เจ้าของช้าง แก้ปัญหาการลักลอบการนำช้างป่ามาสวมสิทธิ์

เป็นช่างบ้าน ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจและความน่าเชื่อถือของประเทศ และยกร่างกฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการในการคุ้มครองช่างไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เป็นระบบ

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้

๙.๑ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ คือ กรมการปกครอง กรมปศุสัตว์ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกำหนดกรอบระยะเวลาการทำงานอย่างชัดเจน คือ เก็บตัวอย่างเลือดให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่คำสั่งนี้มีผลบังคับใช้ เมื่อตรวจเสร็จแล้วนำไปบันทึกในทะเบียนตัวรูปพรรณช่างภายในสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ

๙.๒ กำหนดบทลงโทษไว้ชัดเจน กรณีช่างที่ไม่ได้เก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าช่างนั้นเป็นช่างตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองช่างต้องส่งมอบช่างให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

๑๐.๑ ให้เจ้าของช่างนำช่างที่อยู่ในความครอบครองทั้งที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณแล้ว และยังไม่ได้ทำตัวรูปพรรณ ไปทำการเก็บตัวอย่างเลือดสำหรับตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ณ ห้องที่ที่ช่างนั้นอยู่ ทั้งนี้ ตามสถานที่และระยะเวลาที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองให้แก่เจ้าของช่างเพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าได้นำช่างมาเก็บตัวอย่างเลือดแล้ว ตามข้อ ๒ วรรคแรก

๑๐.๒ เจ้าของช่างผู้ใดไม่นำช่างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ และในกรณีตรวจพบว่าช่างที่นำมาขึ้นทะเบียนตัวรูปพรรณตามข้อ ๒ วรรคสาม ไม่ได้สืบพันธุ์มาจากช่างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ ให้ช่างเชือกดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองช่างต้องส่งมอบช่างให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามข้อ ๕ ประกอบข้อ ๖

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในประเด็นของการป้องกันการนำช่างป่าเพื่อมาสวมสิทธิเป็นช่างบ้าน เนื่องจากบทบัญญัติข้อ ๒ ของกฎหมายฉบับดังกล่าวกำหนดให้เจ้าของช่างนำช่างที่อยู่ในความครอบครองทั้งที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณแล้วและยังไม่ได้ทำตัวรูปพรรณ ไปทำการเก็บตัวอย่างเลือดสำหรับตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ณ ห้องที่ที่ช่างนั้นอยู่ ทั้งนี้ ตามสถานที่และระยะเวลาที่นายทะเบียนประกาศกำหนด ซึ่งในปัจจุบันได้ทำการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ของช่าง เป็นจำนวน ๓,๗๘๐ เชือก และกรมการปกครองได้นำผลการตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) บันทึกในระบบทะเบียนตัวรูปพรรณช่างแล้ว จำนวน ๓,๕๔๘ เชือก ส่งผลให้ปัญหาการนำช่างป่ามาสวมสิทธิเป็นช่างบ้านอาจจะหมดสิ้นไป นอกจากนี้ ข้อ ๔ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง

มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน ยังกำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ร่วมกันพิจารณาขยายร่างกฎหมายหรือร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. ... ขึ้นมา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการคุ้มครองช้างไทย อีกด้วย

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้

การที่คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน กำหนดให้เจ้าของช้างนำช้างที่อยู่ในความครอบครองทั้งที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณและยังไม่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ ไปทำการเก็บตัวอย่างเลือดสำหรับตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองกรรมสิทธิ์ให้แก่เจ้าของช้าง และป้องกันการลักลอบการนำช้างป่ามาขึ้นทะเบียนสวมสิทธิ์จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ อีกทั้งมาตรการดังกล่าวส่งผลให้ประเทศไทยไม่ถูกระงับการนำเข้าและส่งออกสัตว์ป่าและพืชป่าตามบัญชีอนุสัญญา CITES ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมและความน่าเชื่อถือของประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองกรรมสิทธิ์ให้แก่เจ้าของช้าง ในเรื่องของการลักขโมย และช้างเมื่อมีการจดทะเบียนแล้วเป็นสัตว์พาหนะที่ใช้จ้างงได้อีกด้วย

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

(โปรดดูเพิ่มเติมในข้อ ๑๙ หัวข้อการรับฟังความคิดเห็นประกอบด้วย)

๑๓.๑ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม กล่าวคือ ช้างทุกเชือก (ทั้งที่จัดทำตัวรูปพรรณแล้วและยังไม่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ) ที่นำมาเก็บตัวอย่างเลือดจะได้รับการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) และได้รับหนังสือรับรองว่าได้นำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือดแล้ว โดยหากเจ้าของช้างไม่นำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าช้างเชือกนั้นเป็นช้างตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ตกเป็นของแผ่นดิน

๑๓.๒ เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ กล่าวคือ มีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการควบคุมป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน

๑๓.๓ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ กล่าวคือ เมื่อสามารถป้องกันการนำช้างป่ามาเป็นช้างบ้านแล้ว การจับช้างป่าเพื่อมาใช้งานอาจจะมีน้อยลงหรือไม่มีอีกต่อไป และช้างเมื่อได้รับการจดทะเบียนเป็นสัตว์พาหนะแล้วสามารถนำไปเป็นหลักประกันทางธุรกิจ หรือจ้างงได้

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย อย่างไร

๑๔.๑ ทำการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ของช้าง จำนวน ๓,๗๘๐ เชือก

๑๔.๒ ปัจจุบันกรมการปกครองได้นำผลการตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) บันทึกในระบบทะเบียนตัวรูปพรรณช้างแล้ว จำนวน ๓,๕๔๘ เชือก

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร (โปรดดูเพิ่มเติมในข้อ ๑๙ หัวข้อการรับฟังความคิดเห็นประกอบด้วย)

ในห้วงระยะเวลาการดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งดังกล่าว มีผลใช้บังคับ ยังมีเจ้าของช้างบางเชือกที่มีตัวรูปพรรณแบบเดิมที่ไม่ได้รับข่าวสารและไม่ได้ไปเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA)

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

คำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาผสมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑๖.๑ พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ เนื่องจากการดำเนินการตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) ตามคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาผสมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน เป็นไปเพื่อจัดเก็บข้อมูลของช้างที่เป็นสัตว์พาหนะให้ถูกต้อง

๑๖.๒ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ กล่าวคือ กรณีช้างที่มีได้มาดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจรหัสพันธุกรรมภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ จะถือว่าช้างเชือกนั้นเป็นช้างตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด

- ไม่มี -

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร (โปรดดูเพิ่มเติมในข้อ ๑๙ หัวข้อการรับฟังความคิดเห็นประกอบด้วย)

- ไม่มี -

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี)

กรมการปกครองได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน โดยกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๑. จัดทำประกาศกรมการปกครอง เรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน โดยกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

(๒) การสำรวจข้อมูลจากหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. มีหนังสือแจ้งจังหวัด ทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินการแจ้งอำเภอ/สำนักงานเขต ประชาสัมพันธ์ประกาศตามข้อ ๑ ให้เจ้าหน้าที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และประชาชนทราบเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย

๓. มีหนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสนับสนุนข้อมูลตามแบบการรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน ดังต่อไปนี้

(๑) กรมปศุสัตว์

(๒) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ผลการรับฟังความคิดเห็น

๑) ผลการรับฟังความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน (กลุ่มเป้าหมาย : หน่วยงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ) จำนวนทั้งหมด ๑๐๕ ราย สรุปผลได้ดังนี้

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
๑. ท่านเห็นว่า กฎหมายฉบับนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร	๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า เป็นประโยชน์ จำนวน ๙๙ ราย มีความเห็นโดยสรุปได้ ดังนี้ ๑.๑ ป้องกันการสวมสิทธิช้างป่าเป็นช้างบ้าน

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
	<p>๑.๒ เป็นการป้องกันการลักลอบการค้าและค้าช้างป่าและผลิตภัณฑ์จากช้างป่า</p> <p>๑.๓ ทำให้เจ้าของช้าง ผู้ครอบครองช้าง มีทะเบียนที่ถูกต้องตามกฎหมาย</p> <p>๑.๔ การกำหนดมาตรการในการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งชาติ ส่งผลให้ประเทศไทยไม่ถูกระงับการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าตามบัญชี CITES</p> <p>๑.๕ มีฐานข้อมูลและหลักฐานการแสดงตัวตนของช้างในครอบครอง</p> <p>๑.๖ ประชาชนมีความมั่นใจการครอบครองช้างไทย</p> <p>๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ไม่เป็นประโยชน์ จำนวน ๖ ราย สรุปได้ ดังนี้</p> <p>๒.๑ เนื่องจากช้างทุกเชือกมีตัวรูปพรรณ และมีการฝังไมโครชิพเรียบร้อยแล้ว</p> <p>๒.๒ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีเพียงไม่กี่คน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลประโยชน์</p>
<p>๒. ข้อ ๔ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ร่วมกันพิจารณา ร่างกฎหมาย เพื่อกำหนดมาตรการในการคุ้มครองช้างไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ให้เป็นระบบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ท่านเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าว ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ยังมีความเหมาะสม จำนวน ๘๖ ราย โดยส่วนใหญ่มีความเห็นสรุปได้ ดังต่อไปนี้</p> <p>๑.๑ เพื่อ่ายในการจัดการช้างป่า และช้างบ้านอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>๑.๒ เพื่อเร่งดำเนินการให้เกิดข้อกฎหมายดังกล่าว ที่ครอบคลุมการคุ้มครองช้างบ้าน ช้างป่า และสวัสดิภาพช้างอย่างเป็นระบบ</p> <p>๑.๓ เพื่อป้องกันและควบคุมการค้าและค้าช้างป่า</p> <p>๑.๔ มีความเหมาะสมเนื่องจากมีเวลาดำเนินการที่ชัดเจน</p> <p>๑.๕ กระทรวงที่ร่วมคณะทำงาน ครอบคลุมหน่วยงานที่ดำเนินการเรื่องดังกล่าว</p> <p>๑.๖ แต่ยังไม่ครบถ้วน ยังขาดความรู้ และความเข้าใจปัญหาของช้างอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในปัจจุบันภายหลังโรคระบาดควรมีการปรับปรุงแก้ไขในบางหัวข้อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันมากขึ้น</p> <p>๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ไม่มีความเหมาะสม จำนวน ๑๙ ราย โดยส่วนใหญ่มีความเห็นสรุปได้ ดังต่อไปนี้</p> <p>๒.๑ ภายใน ๙๐ วัน น้อยเกินไป ควรจะประมาณ ๑๘๐ วัน</p> <p>๒.๒ ควรขยายเวลาเป็น ๑๘๐ วัน เนื่องจากขั้นตอนของการพิจารณา ร่างกฎหมายนั้นมีหลายขั้นตอน อีกทั้งมีถึง ๓ กระทรวงที่ต้องพิจารณา ร่วมกัน ดังนั้น ต้องมีการคิดที่รอบคอบในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ไม่ให้เกิดภาระแก่ประชาชนมากเกินไป และไม่ให้เกิดภาระแก่กระทรวงใด กระทรวงหนึ่งมากเกินไปด้วย</p> <p>๒.๓ ระยะเวลาในการดำเนินการ ๙๐ วันน้อยเกินไป</p> <p>๒.๔ ควรเพิ่มบางหน่วยงานให้ครอบคลุมมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมครบถ้วน</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
<p>๓. ข้อ ๕ เจ้าของช่างผู้ใดไม่นำช่างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ภายในระยะเวลา ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าช่างเชือกนั้นเป็นช่างตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองช่างต้องส่งมอบช่างให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ท่านเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าว ยังมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ยังมีความเหมาะสม จำนวน ๗๘ ราย โดยส่วนใหญ่มีความเห็นสรุปได้ ดังต่อไปนี้</p> <p>๑.๑ มีระยะเวลาให้เจ้าของช่างดำเนินการเหมาะสมดีแล้ว</p> <p>๑.๒ เนื่องจากกฎหมายนิรโทษกรรมให้แล้ว และหากขัดขึ้นควรจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย</p> <p>๑.๓ หากเจ้าของช่างไม่สามารถมีหลักฐานที่ยืนยันได้ว่าช่างเชือกนั้นเป็นช่างที่เป็นสัตว์พาหนะ ช่างเชือกนั้นจึงเป็นช่างตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า</p> <p>๑.๔ ควรกำหนดให้นำช่างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) แต่ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการใหม่ เช่น (๑) ช่างเกิดใหม่ ต้องนำมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจ DNA กับหน่วยงานใดที่ไหน ภายในกี่วัน (๒) การแจ้งเกิด เพื่อทำตัวรูปพรรณกับกรมการปกครอง ภายในกี่วัน เป็นต้น</p> <p>๑.๕ เนื่องจากระยะเวลา ๑๘๐ วัน นับแต่คำสั่งมีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลาที่นานพอสมควรในการให้ประชาชนผู้ครอบครองช่างนำช่างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) แล้ว แต่หากมีเหตุอันสมควร ที่ไม่สามารถทำได้ในเวลาที่กำหนด ควรมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ใดมีอำนาจในการพิจารณาเรื่องดังกล่าว</p> <p>มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ไม่มีความเหมาะสม จำนวน ๒๗ ราย โดยมีความเห็น ดังนี้</p> <p>๑.๑ การได้รับข่าวสารของประชาชนทั้งประเทศไม่เท่ากัน บางพื้นที่ไม่ได้รับทราบ และบางพื้นที่ไม่ได้เอื้ออำนวยในการเดินทาง บางครั้งไม่สามารถปฏิบัติได้ทันตามวันเวลาที่กำหนด และจากข้อ ๕ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ ๖๐/๒๕๕๙ ดูเหมือนจะสร้างความเสียหายแก่ประชาชนที่อยู่ห่างไกล เช่น ตะเข็บชายแดน</p> <p>๑.๒ ควรมีการเปิดโอกาสให้ช่างที่ตกหล่นในการนำช่างมาตรวจเลือดเพื่อเก็บ DNA หลังระยะเวลา ๑๘๐ วัน มาแจ้งความประสงค์และบอกเหตุผลที่มาแจ้งไม่ทัน พร้อมเอกสารหลักฐานแสดงว่าเป็นช่างบ้าน นำช่างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) เพราะว่ายังมีบางรายที่ตกหล่น</p> <p>๑.๓ เนื่องจากช่างบางเชือกอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทुरกันดาร บางเชือกมีความก้าวร้าวไม่สามารถเข้าใกล้ได้หรืออยู่ในภาวะตกมัน หรือมีปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการทำงานหนักทำให้ไม่สามารถเก็บตัวอย่างได้ เห็นว่าควรจะให้ขยายเวลาในการตรวจสอบโดยอาจจะให้เจ้าของมาลงทะเบียนไว้ก่อนหากช่างพร้อมค่อยดำเนินการภายหลังได้</p> <p>๑.๔ กรณีที่เจ้าของช่างไม่นำช่างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรมภายในเวลาที่กำหนด ทำให้ช่างนั้นตกเป็นของแผ่นดินโทษลักษณะดังกล่าวเป็นโทษที่รุนแรงเกินไป อีกทั้งการริบดังกล่าวไม่ได้ทำให้กฎหมายฉบับนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริง เพราะวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการดำเนินการ คือ ป้องกันการนำช่างป่ามาสวมสิทธิเป็นช่างบ้าน ดังนั้น ในขั้นแรกควรจัดเก็บข้อมูลรหัสพันธุกรรมช่างบ้านให้ได้</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
	<p>ใกล้เคียง ๑๐๐% มากที่สุด จึงควรกำหนดโทษเป็นเพียงโทษปรับเท่านั้น เนื่องจากเจ้าของช้างยังไม่ได้ทำผิดกฎหมายแต่อย่างใดและจะทำให้การดำเนินการนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของกฎหมายได้</p> <p>๑.๕ ถ้าส่งมอบช้างให้กรมอุทยานฯ ดูแลในการดูแลนั้น ต้องใช้งบประมาณในการเลี้ยงดูจำนวนมาก รวมไปถึงสัตวแพทย์ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล อีกทั้งสถานที่ที่รองรับช้างที่ตกเป็นของแผ่นดินต้องเหมาะสม ซึ่งกรมอุทยานฯ มีพื้นที่ไม่เพียงพอ หากนำช้างปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ ต้องคำนึงถึงพื้นที่ เพราะอาจจะส่งผลกระทบต่อธรรมชาติโดยรอบหรือไม่ หรือส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่ป่าหรือไม่ด้วย</p> <p>๑.๖ กรณีเมื่อช้างตกเป็นของแผ่นดินโดยส่งมอบให้กรมอุทยานฯ นั้น ในส่วนนี้ช้างเชือกนั้นต้องอยู่ในความดูแลของกรมอุทยานฯ หากช้างเชือกนั้นถูกเจ้าของเลี้ยงดูมา ก็ไม่สามารถที่จะปล่อยคืนสู่ธรรมชาติได้ อาจทำให้เป็นการเพิ่มภาระเรื่องค่าอาหารสัตว์ในการดูแลช้างนั้น ๆ ไปตลอดอายุขัย ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก</p> <p>๑.๗ ควรต้องคำนึงถึงเจ้าของช้างที่นำช้างไปซุกกลักไม้ในป่า ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถได้รับข่าวสารและไม่สามารถออกมาให้เก็บตัวอย่างได้ทัน นอกจากนี้ ช้างที่ตกเป็นของแผ่นดินในกรณีที่น่าช้างมาเก็บตัวอย่างไม่ทันนั้น ควรเป็นหน้าที่ของกรมการปกครอง หรือกรมปศุสัตว์ในการดูแลช้างดังกล่าว</p>
<p>๔. ข้อ ๕ เจ้าของช้างผู้ใดไม่นำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าช้างเชือกนั้นเป็นช้าง ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองช้าง ต้องส่งมอบช้างให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เป็นหนังสือจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามข้อ ๕ นี้ หากมีการยกเลิกคำสั่งนี้ กรณียังมีช้างที่ยังไม่ได้เก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ในช่วงเวลาดังกล่าว และช้างยังอยู่ในความครอบครองของเจ้าของช้างนั้น ๆ ควรดำเนินการอย่างไร</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่าควรดำเนินการอย่างไรจำนวน ๙๑ ราย โดยมีความเห็นสรุปได้ ดังต่อไปนี้</p> <p>๑.๑ มีความเห็นว่าช้างบ้านยังคงต้องถูกเลี้ยงโดยเจ้าของและควรได้รับการตรวจยืนยันรหัสพันธุกรรมเฉพาะตัวและเก็บไว้เป็นข้อมูล เพื่อยืนยันตัวตนต่อไปจนกว่าสุดท้ายกฎหมายจะระบุให้หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง แต่หากปัจจุบันก็คงต้องดำเนินงานตามกฎหมายสัตว์พาหนะของกระทรวงมหาดไทยไปก่อน</p> <p>๑.๒ หากจะมีการยกเลิกคำสั่ง เห็นว่าควรให้เจ้าของช้างเร่งดำเนินการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน</p> <p>๑.๓ เสนอขอมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี</p> <p>๑.๔ ผ่อนปรนระยะเวลาออกไปเป็นช่วง ๑๘๐ วัน และให้มีบทลงโทษคิดค่าปรับเป็นเงิน</p> <p>๑.๕ ไม่เห็นด้วยกับโทษปรับช้างให้ตกเป็นของแผ่นดิน หากเจ้าของช้างผู้ใดไม่นำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ภายในระยะเวลาที่กำหนด ควรกำหนดเป็นโทษปรับเท่านั้น จนกว่าเจ้าของช้างจะนำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือด และหน่วยงานควรมีทางเลือกให้กับเจ้าของช้างที่ไม่สะดวกนำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือด อาจให้เจ้าของช้างแจ้งความประสงค์ผ่านท้องถิ่น และท้องถิ่นอาจมีข้อสั่งการให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่จัดเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรมต่อไป</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
	<p>๑.๖ ควรเข้าไปเก็บตัวอย่างเลือด ณ สถานที่ข้างนั้นอยู่ เป็นการลดค่าใช้จ่าย และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนซึ่งง่ายกว่าการนำข้างมาตรวจ</p> <p>๑.๗ ควรตรวจสอบว่าข้างเชือกดั่งกล่าวมีตัวรูปพรรณข้างหรือไม่ หากมีควรดำเนินการยึดระยะเวลาในการนำข้างมาเก็บตัวอย่างเลือด</p> <p>๑.๘ ให้กรมการปกครอง กรมปศุสัตว์ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมดำเนินการเก็บตัวอย่างให้ครบตามจำนวนที่ระบุไว้</p> <p>๑.๙ ควรมีการไปลงบันทึกประจำวัน แล้วนำบันทึกประจำวันนั้นไปแสดงต่อฝ่ายปกครอง เพื่อให้ทางปกครองประสานมาไปยังกรมอุทยานแห่งชาติฯ เพื่อออกตรวจสอบร่วมกัน และเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) ร่วมกัน</p> <p>๑.๑๐ ควรขยายเวลาให้ผู้ครอบครองข้างนำข้างทุกรายมาตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) จนครบจำนวนที่มีอยู่จริง</p> <p>๑.๑๑ ควรดำเนินการตามมาตรา ๘ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒</p> <p>๑.๑๒ กรมอุทยานแห่งชาติฯ ควรมีหนังสือแจ้งเจ้าของข้างนั้นๆ ว่าขอเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม โดยอาศัยอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐและอำนาจตามคำสั่งนี้ โดยเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ จะเป็นผู้ดำเนินการเก็บตัวอย่างได้ทันที</p> <p>๑.๑๓ ออกกฎหมายใหม่ โดยยึดข้อบัญญัติในลักษณะเดียวกันกับคำสั่งเดิม หากมีการรับแจ้งใหม่อาจมีการนำข้างมาสวมสิทธิได้</p> <p>๑.๑๔ ให้ผู้ครอบครองข้างเก็บตัวอย่างเลือดโดยมีสัตวแพทย์รับรองเป็นหลักฐานนำมาแสดงว่าเป็นข้างบ้าน</p> <p>๑.๑๕ ให้ถือว่าเป็นข้างป่า ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองต้องส่งมอบข้างให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติฯ</p> <p>๑.๑๖ ควรเสนอขยายเวลาแจ้งตกหล่น</p> <p>๑.๑๗ ไม่ควรยกเลิกคำสั่งฯ</p> <p>๑.๑๘ เร่งรัดให้มีการดำเนินการตรวจสอบรหัสพันธุกรรมโดยกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน</p> <p>๑.๑๙ ห้ามเคลื่อนย้ายข้างที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเด็ดขาด พร้อมทั้งให้จัดทำบัญชีข้างและมีเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๑.๒๐ หากไม่นำข้างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ควรยึดข้างจนกว่าจะดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย</p> <p>๑.๒๑ นำไปเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม เพื่อบันทึกเป็นหลักฐานและออกหนังสือรับรองต่อไป</p> <p>๑.๒๒ ดำเนินการจับกุม ส่วนข้างของกลางให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ ดูแลโดยให้เจ้าของข้างจ่ายเงินค่าดูแลให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ ด้วยเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบทางราชการ</p> <p>๑.๒๓ ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือด เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
	<p>๑.๒๔ เนื่องจากคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน สั่งเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งล่วงเวลามากกว่า ๕ ปี ซึ่งกำหนดช่วงเวลาในการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) ล่วงเลยมาแล้ว กรณีช้างที่เกิดก่อนช่วงเวลาดังกล่าว อาจต้องมีการหารือเพิ่มเติมถึงมาตรการในการดำเนินการ ส่วนกรณีช้างที่เกิดหลังมีการยกเลิกคำสั่ง ควรให้มีการกำหนดระเบียบให้นำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือด พร้อมการออกตัวรูปพรรณช้างของกระทรวงมหาดไทยในคราวเดียวกัน</p> <p>๑.๒๕ จับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย</p> <p>๑.๒๖ ควรกำหนดให้นำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) แต่ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขึ้นใหม่ เช่น (๑) ช้างเกิดใหม่ ต้องนำมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจ DNA กับหน่วยงานใด ที่ใด ภายในกี่วัน (๒) การแจ้งเกิด เพื่อทำตัวรูปพรรณกับกรมการปกครองภายในกี่วัน เป็นต้น และควรกำหนดการดำเนินการให้อยู่ในระเบียบฯ การออกตัวรูปพรรณช้าง ของกระทรวงมหาดไทย โดยในการดำเนินการเพื่อเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อการตรวจ DNA ของช้างนั้น ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรมอุทยานแห่งชาติฯ โดยเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญบูรณาการการทำงานร่วมกัน และให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณในการตรวจ DNA ช้าง</p> <p>๑.๒๗ ตรวจสอบที่มาของช้างให้ชัดเจนมากที่สุด หากมีความคลุมเครือให้มีการตรวจ DNA เป็นรายการณ์ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่</p> <p>๑.๒๘ อนุโลมให้นำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือด เพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม แล้วขึ้นทะเบียนทำตัวรูปพรรณ</p> <p>๑.๒๙ การยกเลิกคำสั่ง มีผลให้คำสั่งไม่มีผลตั้งแต่นั้น เจ้าของช้างต้องนำช้างไปขึ้นทะเบียนตัวรูปพรรณ</p>
<p>๕. ท่านคิดว่าลูกช้างที่เกิดภายหลังสิ้นสุดการดำเนินการตามคำสั่งนี้ ควรจะต้องมีการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) หรือไม่</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า หากต้องตรวจจะดำเนินการอย่างไร จำนวน ๙๑ ราย โดยมีความเห็นสรุปได้ ดังต่อไปนี้</p> <p>๑.๑ ควรเป็นการทำงานร่วมกันของทั้ง ๓ หน่วยงาน เพื่อรับรู้และยืนยันข้อมูลกับทั้ง ๓ ส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อความโปร่งใสของที่มาของตัวช้าง โดยขณะนี้ช้างเลี้ยงอยู่ในความดูแลของพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ จึงควรดำเนินการโดยกรมการปกครองไปก่อน</p> <p>๑.๒ ให้เจ้าของช้างแจ้งเกิดพร้อมตรวจ DNA ทันที โดยต้องมีระเบียบกำหนดให้ชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติ</p> <p>๑.๓ การแจ้งเกิดควรเก็บเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรมเพื่อเป็นการยืนยันตัวช้าง โดยมีเจ้าหน้าที่ กรมการปกครอง ท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ ปศุสัตว์ในพื้นที่ร่วมกันดำเนินการ</p> <p>๑.๔ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบเก็บตัวอย่างเลือด เพื่อตรวจ DNA กรณีมีช้างเกิดใหม่ และควรมีการส่งเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบการเกิด/การตาย เชิงรุกเป็นวงรอบด้วย</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
	<p>๑.๕ นำลูกช้างไปเก็บตัวอย่างเลือดสำหรับตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) ณ ท้องที่ที่ช้างนั้นอยู่</p> <p>๑.๖ รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการตรวจรหัสพันธุกรรมอย่างต่อเนื่องทุกปี</p> <p>๑.๗ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานของพ่อแม่ลูกช้าง เก็บตัวอย่างรหัสพันธุกรรม หากถูกต้องสามารถแจ้งขอทำตัวรูปพรรณต่อไป</p> <p>๑.๘ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองช้าง ตรวจสอบรหัสพันธุกรรม โดยมีสัตวแพทย์รับรองเป็นหลักฐาน</p> <p>๑.๙ กำหนดมาตรการแนวทางการตรวจสอบฐานข้อมูลจากแม่ช้างว่าตั้งท้องหรือไม่ในการตรวจสอบ</p> <p>๑.๑๐ กำหนดมาตรการวิธีการปฏิบัติเหมือนคำสั่งนี้</p> <p>๑.๑๑ ทำทะเบียนควบคุมช้าง และหาหน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นศูนย์กลางบันทึก DNA</p> <p>๑.๑๒ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ หรือวิธีการในการตรวจสอบและเก็บตัวอย่างให้ครอบคลุมเหมาะสม</p> <p>๑.๑๓ ตรวจสอบโดยเจ้าของเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง มีหน่วยงานที่ภาครัฐรับรองเป็นผู้ตรวจและออกใบรับรองผลการตรวจความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับแม่ช้าง</p> <p>๑.๑๔ ควรออกเป็นประกาศหรือระเบียบ ให้มีการนำลูกช้างที่เกิดใหม่มาเก็บตัวอย่าง ซึ่งต้องสอดคล้องกับการจัดทำตัวรูปพรรณของช้างด้วย</p> <p>๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า หากไม่ต้องตรวจจะดำเนินการอย่างไร จำนวน ๑๓ ราย โดยมีความเห็นสรุปได้ ดังต่อไปนี้</p> <p>๒.๑ หากมีหลักฐานการเกิดที่ชัดเจน มีบุคคลที่เชื่อถือได้รับรอง ก็ไม่ควรมีการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA)</p> <p>๒.๒ ไม่ต้องตรวจ ยกเว้นมีเหตุให้สงสัย หรือเหตุให้คาดคิดว่าอาจจะมีการสวมสิทธิของช้างป่าเป็นช้างบ้าน จึงค่อยดำเนินการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม ย้อนกลับไปดูความเป็นพ่อ แม่ ของลูกช้างตัวนั้นว่าสัมพันธ์กันหรือไม่</p> <p>๒.๓ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าลูกช้างสืบพันธุ์มาจากช้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ และดำเนินการตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ในกรณีที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าลูกช้างสืบพันธุ์มาจากช้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ</p> <p>๒.๔ ให้ทำทะเบียนประวัติไว้เป็นหลักฐาน โดยมีผู้รับรองไว้ให้ถูกต้องรวมทั้งออกใบอนุญาตครอบครองลูกช้าง</p>
<p>๖. กฎหมายฉบับนี้ ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๑ เลือกทุกข้อจำนวน ๒๑ ราย</p> <p>๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๒ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน จำนวน ๙ ราย</p> <p>๓. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๓ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม จำนวน ๑๖ ราย</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
<p>คำตอบ ๑ เลือกทุกข้อ</p> <p>คำตอบ ๒ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน</p> <p>คำตอบ ๓ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม</p> <p>คำตอบ ๔ เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ</p> <p>คำตอบ ๕ เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ</p> <p>คำตอบ ๖ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ</p> <p>คำตอบ ๗ ไม่เข้ากรณีใดกรณีหนึ่ง</p>	<p>๔. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๔ เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จำนวน ๓ ราย</p> <p>๕. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๕ เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ จำนวน ๕๖ ราย</p> <p>๖. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๖ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ จำนวน ๑๕ ราย</p> <p>๗. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๗ ไม่เข้ากรณีใดกรณีหนึ่ง จำนวน ๑๑ ราย</p> <p>โดยมีความเห็นประกอบ ดังนี้</p> <p>(๑) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกฎหมายนี้</p> <p>(๒) สร้างความชัดเจนกระบวนการแจ้งการเกิด การตาย และเอกสารประจำตัวที่รัดกุม เพื่อป้องกันการค้าชิ้นส่วน การสวมตัวรูปพรรณข้าง</p> <p>(๓) ยกระดับการดูแลและคุ้มครองข้างให้ดีขึ้น เพื่อเป็นแนวทางที่สามารถตอบคำถามที่เกิดภาพลักษณ์ไม่ดีขึ้นในสายตาของนานาชาติด้วยความ เป็นจริงและเป็นธรรมต่อเจ้าของข้าง</p> <p>(๔) เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล เนื่องจากนานาชาติกังวลเรื่องการค้าสัตว์ป่าอย่างผิดกฎหมาย หากเรามีกฎหมายรองรับอย่างเหมาะสมและมีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ สามารถทำให้นานาชาติเข้าใจถึงความตั้งใจที่จะดูแลสัตว์ป่า ไม่ได้ปล่อยปละละเลยให้มีกระบวนการค้าสัตว์ป่าเกิดขึ้น</p> <p>(๕) กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกัน ระบุและปราบปรามการค้าข้างปามาสมสิทธิเป็นข้างบ้าน เกิดผลดีต่อประชาชนที่ครอบครองข้างอย่างถูกกฎหมายและต่อกรมอุทยานแห่งชาติฯ ทั้งยังเป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล จึงควรมีมาตรการป้องกันการนำข้างปามาสมสิทธิเป็นข้างบ้านต่อไป</p> <p>(๖) เพื่อความเป็นธรรมกับประชาชนที่กระทำการถูกต้องตามกฎหมาย</p>
<p>๗. ท่านเห็นว่าสมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ อย่างไร</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า สมควรยกเลิก จำนวน ๑๑ ราย โดยมีความเห็นสรุปได้ ดังนี้ คือ</p> <p>๑.๑ มีความซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒</p> <p>๑.๒ การปฏิบัติตามระยะเวลาเสร็จเรียบร้อยแล้ว</p> <p>๑.๓ เมื่อยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ</p> <p>๑.๔ เนื่องจากยังไม่มีแผนการจัดการข้างป่าและข้างเลี้ยงอย่างยั่งยืน หรือมีการจัดทำทะเบียนเพื่อรองรับเรื่องข้างในประเทศไทยให้มีความชัดเจนก่อนที่จะมีการจัดทำกฎหมายเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์สูงสุดของการจัดการข้างในประเทศทั้งข้างป่าและข้างเลี้ยง</p> <p>๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า แก้ไข ปรับปรุง จำนวน ๓๕ ราย โดยมีความเห็นสรุปได้ ดังนี้ คือ</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
	<p>๒.๑ กรณีผู้ที่ไม่นำช่างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) ควรลงโทษด้วยการปรับแทนการยึดช่าง เพราะจะเป็นภาระในเรื่องของการเลี้ยงดูทั้งในเรื่องของสถานที่ อาหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแล</p> <p>๒.๒ ควรแก้ไขปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน และมีความชัดเจนในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>๒.๓ การปรับปรุงคำสั่งให้มีการเก็บตัวอย่างลูกช้างที่เกิดใหม่ (New Bom) ตลอดไป เพื่อนำไปจัดทำฐานข้อมูลพันธุกรรมช้างบ้านที่เป็นอันเดียวกัน เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาการสวมทะเบียนช้างป่ามาเป็นช้างบ้านได้อย่างยั่งยืนและตลอดไป</p> <p>๒.๔ จากการปฏิบัติบางอย่างขาดความต่อเนื่อง บางหัวข้อขาดการประชาสัมพันธ์ การดำเนินการมีขั้นตอนค่อนข้างรวบรัดใช้เวลาสั้น ประชาชนปฏิบัติตามไม่ทัน จึงมีการตกหล่นและมีปัญหาต่อเนื่อง และช่วงเวลาที่ผ่านมามีสถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก ทำให้กฎหมายที่ถูกบัญญัติขึ้นมาอาจจะไม่เหมาะสมกับปัจจุบัน</p> <p>๒.๕ ควรแก้ไขปรับปรุงหากข้างตกเป็นของแผ่นดิน โดยเมื่อส่งมอบแล้วควรมีมาตรการอย่างไรต่อไป เพื่อป้องกันช้างไปสร้างความเดือดร้อนกับประชาชนรอบพื้นที่ป่า รวมถึงการจัดการช้างที่ตกเป็นของแผ่นดินให้มีสวัสดิภาพที่ดีด้วย</p> <p>๒.๖ พิจารณาโทษให้มีความเหมาะสมกับประชาชนผู้เลี้ยงช้างโดยไม่ให้เกิดผลกระทบแก่ประชาชนมากเกินไป และเป็นการอนุรักษ์ช้างป่าไม่ให้ถูกนำมาสวมทะเบียนด้วย</p> <p>๓. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้เหมาะสมแล้ว จำนวน ๕๗ ราย โดยมีความเห็นสรุปได้ ดังนี้ คือ</p> <p>๓.๑ เพื่อเป็นการป้องกัน ระวังและปราบปรามการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน เพื่อให้ช้างบ้านที่อยู่ในความครอบครองของประชาชน ถูกต้องตามกฎหมาย</p> <p>๓.๒ เป็นคำสั่งที่ดำเนินการเสร็จแล้ว และมีผลมาถึงปัจจุบันและอนาคต</p> <p>๓.๓ เพื่อให้มีการตรวจสอบ ทบทวนและพัฒนากฎหมายให้มีความเหมาะสมเป็นธรรม มีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการเร่งรัดดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการแห่งชาติ โดยเฉพาะการป้องกัน ระวัง และปราบปรามการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน</p> <p>๓.๔ เจตนารมณ์ของกฎหมายมีความชัดเจน แต่ควรมีแนวทางปฏิบัติที่ละเอียดและชัดเจนกว่านี้</p> <p>๓.๕ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมและส่งเสริมให้ช้างได้รับการคุ้มครอง และได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่ ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม ปลอดภัย และกำหนดมาตรการป้องกันการล่าช้างเพื่อเอางาเป็นต้น</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
<p>๘. ท่านเห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ในการบังคับใช้/ปฏิบัติงานตามกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ อย่างไร</p>	<p>ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็น ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ไม่มีความเห็น จำนวน ๒๙ ราย ๒. เห็นว่าไม่มีปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ในการบังคับใช้จำนวน ๓๔ ราย ๓. เห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรค จำนวน ๓๑ ราย โดยมีความเห็นสรุปได้ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๓.๑ ด้านงบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจไม่มีงบประมาณเพียงพอในการสนับสนุนการออกปฏิบัติงาน ด้านนโยบาย ขาดความต่อเนื่องในการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ซึ่งเมื่อระยะเวลาผ่านไป อาจทำให้ตัวอย่างรหัสพันธุกรรม (DNA) ที่เคยเก็บไม่สามารถเอามาเทียบเคียงได้ จนนำมาซึ่งการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้านได้ ๓.๒ การดำเนินการติดตามเจ้าของหรือผู้ครอบครองช้างที่ไม่ได้นำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้น อาจติดตามได้ยาก ทำให้ช่วงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดส่งผลต่อการเก็บตัวอย่างเลือดไม่ครบถ้วน ๓.๓ ตัวกฎหมายไม่ชัดเจนในแง่ของการจัดการช้าง เช่น ไม่มีหน่วยงานที่รองรับช้างที่ตกเป็นของแผ่นดิน ช้างเลี้ยงที่ตกเป็นของแผ่นดินไม่ควรกลับมาอยู่ในหมวดเดียวกับช้างป่า ๓.๔ อาจจะเป็นการเพิ่มภาระในเรื่องค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับอาหารของช้างที่ต้องตกเป็นของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ๓.๕ ประชาชนอาจจะไม่ทราบข้อมูลของการดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือดในห้วงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทำให้ไม่ได้ปฏิบัติตาม ๓.๖ ต้องใช้บุคลากรเฉพาะทางในการดำเนินการตรวจรหัสพันธุกรรมช้าง ทำให้ในบางช่วงบุคลากรมีไม่เพียงพอ ๓.๗ ขั้นตอนต่าง ๆ และการประชาสัมพันธ์ควรจะต้องทำอย่างกว้างขวางในกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงจริง ๆ และทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพื่อให้ข้อมูลของกฎหมายที่ทำได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน ๓.๘ ปัญหาการนำไปใช้ของระดับปฏิบัติงาน เรื่องอำนาจหน้าที่ของตนเอง หากมีการแก้กฎหมายควรระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน ๓.๙ การนำช้างมาตรวจที่จุดให้บริการทำได้ยาก ควรให้เจ้าหน้าที่ไปเก็บตัวอย่างเลือดในจุดที่ช้างอยู่ ๓.๑๐ การดำเนินการยังไม่มีความต่อเนื่อง ๓.๑๑ ปัญหาเรื่องความสอดคล้องกับการดำเนินงานและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ที่ดำเนินการในกฎหมายฉบับนี้ รวมถึงการวางแผนการดำเนินงานต่อไป เนื่องจากช้างจะต้องมีการเพิ่มหรือลดจำนวนเรื่อยๆ
<p>๙. ข้อเสนอแนะ</p>	<p>มีผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความเห็น ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ควรเปิดโอกาสให้ช้างบ้านที่มีเอกสารครบ ที่ตกหล่น ให้นำช้างมาตรวจเลือดเพื่อตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) อีกครั้ง เพื่อจะได้นำช้าง

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
	<p>เหล่านั้นเข้าระบบ เพื่อประโยชน์ของเจ้าของช้างและการควบคุมของกรมการปกครอง</p> <p>๒. การเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ของช้าง เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการ เนื่องจากเป็นการรวบรวมฐานข้อมูลประชากรช้าง เพื่อนำไปสู่การดูแลจัดการช้างได้อย่างเป็นระบบ และป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิทำตัวรูปพรรณช้างบ้านได้อย่างถาวร</p> <p>๓. ควรสรุปผลการดำเนินการและประกาศให้สาธารณชน ได้รับทราบข้อมูลของช้างทั้งสองประเภท ทั้งในส่วนของช้างบ้าน และช้างป่า</p> <p>๔. หากยังมีการดำเนินการใด ๆ ที่ยังมีผลต่อเนื่องตามกฎหมายนี้ ควรมีการจัดทำแผน มาตรการ และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้อง เพื่อให้การดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๕. หน่วยงานควรมีการบรรจุเป็นแผนงาน/โครงการ เก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ช้างอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการนำช้างมาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน เพื่อดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และทำให้ฐานข้อมูลของรหัสพันธุกรรม (DNA) เป็นปัจจุบัน</p> <p>๖. ควรเพิ่มช่องทางและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้มากกว่านี้ รวมทั้งสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน รวมทั้งควรมีแผนการเก็บตัวอย่างเลือดช้าง เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับเจ้าของช้างที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล</p> <p>๗. การแก้ปัญหาเรื่องช้างอาจทำได้ ถ้านโยบายของรัฐบาลในการอนุรักษ์ช้างเลี้ยงมีความชัดเจนและใส่ใจช้างอย่างจริงจัง</p> <p>๘. ควรมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะในการเก็บเลือดช้างเพื่อนำไปตรวจหารหัสพันธุกรรม (DNA) ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้ง ๓ หน่วยงาน</p> <p>๙. รัฐบาลควรเร่งแก้ไขคำสั่งฯ หรือออกคำสั่งเพิ่มเติม เพื่อให้มีการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ลูกช้างเกิดใหม่ทุกเชือก โดยเร็วที่สุด และควรมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับงานด้าน นิติวิทยาศาสตร์ สัตว์ป่า ซึ่งเป็นงานที่เป็นกุญแจสำคัญในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง (ศูนย์นิติวิทยาศาสตร์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติฯ เป็นหน่วยงานดำเนินการ) และโดยเร็วที่สุด เพื่อให้สามารถมีเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมสัตว์ป่าได้ทั่วยุทธศาสตร์ประเทศ</p> <p>๑๐. ไม่ควรยกเลิกกฎหมายฉบับนี้</p>

๒) ผลการรับฟังความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน (กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชน) จำนวนทั้งหมด ๙ ราย สรุปผลได้ดังนี้

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
๑. ท่านเห็นว่า กฎหมายฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร	๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า เป็นประโยชน์ จำนวน ๘ ราย มีความเห็นโดยสรุป คือ ทำให้คนและช้างมีความสัมพันธ์ต่อกันในทางบวก

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
	<p>อย่างต่อเนื่องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เป็นการสร้างและรักษาสมดุล ป่าธรรมชาติของประเทศไทยให้มีความสมบูรณ์ยั่งยืน และเป็นการ ป้องกันปัญหาการสวมสิทธิช้าง</p> <p>๒. ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ไม่เป็นประโยชน์</p>
<p>๒. ข้อ ๔ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ร่วมกันพิจารณาการร่างกฎหมาย เพื่อกำหนดมาตรการในการคุ้มครองช้าง ไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า และกฎหมายว่าด้วย การ ป้องกันการทารุณกรรมและการ จัดสวัสดิภาพสัตว์ ให้เป็นระบบภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้ มีผลใช้ บังคับ ท่านเห็นว่าทบัญญัติดังกล่าว ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ยังมีความเหมาะสม จำนวน ๙ ราย โดย ส่วนใหญ่มีความเห็นโดยสรุป ดังต่อไปนี้</p> <p>๑.๑. ให้ทุกหน่วยงานช่วยกันดูแลช้างในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่าง ชัดเจน</p> <p>๑.๒ มาตรการคุ้มครองช้างมีความเหมาะสม แต่ยังขาดการ ควบคุมดูแลช้างป่าอย่างเพียงพอและทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรกรรม ที่ใกล้อุทยานแห่งชาติถูกช้างป่าเข้ามาทำลายเรียกสวนไร่นาและพืชผล ทางการเกษตรได้รับความเสียหาย และบางเหตุการณ์ถูกช้างป่าทำร้าย จนเสียชีวิต</p> <p>๒. ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ไม่มีความเหมาะสม</p>
<p>๓. ข้อ ๕ เจ้าของช้างผู้ใดไม่นำช้าง มาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบ รหัสพันธุกรรม (DNA) ภายใน ระยะเวลา ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่คำสั่ง นี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าช้างเชือกนั้น เป็นช้างตามกฎหมายว่าด้วยการ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ตก เป็นของแผ่นดิน โดยเจ้าของหรือผู้ ครอบครองช้างต้องส่งมอบช้างให้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ท่าน เห็นว่าทบัญญัติดังกล่าว ยังมีความ เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ยังมีความเหมาะสม จำนวน ๘ ราย โดย ส่วนใหญ่มีความเห็นโดยสรุปว่าเป็นมาตรการที่ดูแลช้างแต่ละประเภทได้ อย่างใกล้ชิด ชัดเจน</p> <p>๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า ไม่มีความเหมาะสม จำนวน ๑ ราย โดยมีความเห็นโดยสรุปว่า น่าจะมีข้อยกเว้น บางกรณีตรวจสอบแล้วเป็นช้าง ตามกฎหมาย ฯ แต่ถ้าช้างเชือกนั้นเชื่อง หรือช่วยในการดำรงชีพของ เจ้าของ ก็ควรให้เจ้าของดูแลต่อไป</p>
<p>๔. ข้อ ๕ เจ้าของช้างผู้ใดไม่นำช้าง มาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบ รหัสพันธุกรรม (DNA) ภายใน ระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่า ช้างเชือกนั้นเป็นช้าง ตามกฎหมายว่า ด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดย</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่าควรดำเนินการอย่างไรจำนวน ๖ ราย โดยมีความเห็นโดยสรุป ดังต่อไปนี้</p> <p>๑.๑ ช้างที่มีอยู่ก่อนที่กฎหมายนี้จะบังคับใช้ ควรใช้เวลา ๑ ปี ในการ ดำเนินการ</p> <p>๑.๒ ให้แจ้งความและดำเนินคดีเจ้าของทันทีพร้อมยึดช้างของกลาง ไว้ก่อน</p> <p>๑.๓ ขยายเวลาตามความเหมาะสม</p> <p>๑.๔ ส่งมอบช้างให้กับกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช</p>

ประเด็นที่มีการ แสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
<p>เจ้าของหรือผู้ครอบครองช้าง ต้องส่งมอบช้างให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชภายในสามสิบ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เป็นหนังสือ จากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามข้อ ๕ นี้ หากมีการยกเลิกคำสั่งนี้ กรณียังมีช้างที่ยังไม่ได้เก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ในช่วงเวลาดังกล่าว และช้างยังอยู่ในความครอบครองของเจ้าของช้างนั้น ๆ ควรดำเนินการอย่างไร</p>	<p>๑.๕ ให้เจ้าของช้างดูแลต่อไป ๑.๖ ขยายกำหนดระยะเวลา</p>
<p>๕. ท่านคิดว่าลูกช้างที่เกิดภายหลังสิ้นสุดการดำเนินการตามคำสั่งนี้ ควรจะต้องมีการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) หรือไม่</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า หากต้องตรวจจะดำเนินการอย่างไร จำนวน ๘ ราย โดยมีความคิดเห็นโดยสรุป ดังต่อไปนี้ ๑.๑ ตรวจทุกกรณี มีประโยชน์ใช้เป็นข้อมูลพัฒนาด้านต่างๆในอนาคตได้อย่างเต็มที่เมื่อมีข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุม ๑.๒ ขยายเวลาตามความเหมาะสม ๑.๓ ดำเนินการเช่นกันกับขณะที่คำสั่งฯ มีผลบังคับ ๑.๔ ให้เจ้าของช้างแจ้งเจ้าหน้าที่ว่ามีช้างตั้งครรรค์ เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นเจ้าของช้าง เมื่อคลอดต่อไป ๑.๕ จัดเก็บ ตรวจ ๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า หากไม่ต้องตรวจจะดำเนินการอย่างไร จำนวน ๑ ราย โดยไม่มีความคิดเห็น</p>
<p>๖. กฎหมายฉบับนี้ ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้) คำตอบ ๑ เลือกทุกข้อ คำตอบ ๒ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน คำตอบ ๓ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม คำตอบ ๔ เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ คำตอบ ๕ เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ</p>	<p>๑. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๑ เลือกทุกข้อจำนวน ๒ ราย ๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๓ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความ เป็นธรรมในสังคม จำนวน ๔ ราย ๓. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๕ เป็นการพัฒนากฎหมายให้ สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ จำนวน ๓ ราย ๔. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า คำตอบ ๖ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ จำนวน ๒ ราย โดยมีความเห็นประกอบว่า การทำร่วมกันเพื่อสร้างความยั่งยืนในความ หลากหลายของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสัตว์ป่าให้เกิดขึ้นอย่างเป็น ระบบนั้น มีความจำเป็นยิ่ง</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น	ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
คำตอบ ๖ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ คำตอบ ๗ ไม่เข้ากรณีใดกรณีหนึ่ง	
๗. ท่านเห็นว่าสมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ อย่างไร	<p>๑. ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า สมควรยกเลิก</p> <p>๒. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า แก้ไข ปรับปรุง จำนวน ๕ ราย</p> <p>๓. มีผู้ตอบแบบสอบถามว่า บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้เหมาะสมแล้ว จำนวน ๔ ราย โดยมีความเห็น ดังนี้ คือ</p> <p>(๑) นอกจากอนุรักษ์ควรเพิ่มข้อกำหนดหรือแนวทางควบคุมข้างไม่ให้ออกนอกอุทยานเพื่อมาทำลายพืชผลทางการเกษตรของประชาชน</p> <p>(๒) ข้างคือเจ้าป่า มนุษย์คือผู้ร่วมโลกศิวิไลซ์ ข้างอยู่ป่าจึงยัง คนโลกอยู่ป่าจึงพึง ทุกภาคส่วนจำเป็นร่วมกันฟื้นฟู</p>
๘. ข้อเสนอแนะ	<p>ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็น ดังนี้</p> <p>๑. ควรเพิ่มมาตรการในการควบคุมการออกนอกเขตอุทยานของข้างป่า</p> <p>๒. ช่วยกันรักษาสิ่งมีชีวิต เพื่อนร่วมโลกบนบกที่ใหญ่โตที่สุดให้คงอยู่ตลอดไป</p>

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

- ไม่มี -

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

๑. กรมการปกครองมีหนังสือแจ้งให้จังหวัด แจ้งนายทะเบียนท้องที่ประชาสัมพันธ์ ให้เจ้าของช้างทราบคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน (นส. ปค. ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๒๑๔๓๙ ลว. ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๙)

๒. กรมการปกครองมีหนังสือแจ้งจังหวัด เพื่อแจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บตัวอย่างเลือดของช้างบ้านสำหรับตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) (นส. ปค. ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๒๓๖๘๕ ลว. ๔ พ.ย. ๒๕๕๙)

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี -

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

คำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน ยังมีการบังคับใช้ในปัจจุบัน ปรากฏข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. ช้างที่ไม่ได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ภายในระยะเวลา ๑๘๐ วัน ตามที่กำหนดในคำสั่งฉบับนี้ ไม่สามารถจัดทำหรือเปลี่ยนตัวรูปพรรณได้

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการยกร่างกฎหมายตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เสร็จแล้ว โดยกรมปศุสัตว์เป็นหน่วยงานหลักในการยกร่างกฎหมายในครั้งนี้ และได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. ซึ่งกรมปศุสัตว์ได้จัดการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ ก่อนเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามในหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่กำหนดไว้ คือ ได้ทำการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ของช้าง จำนวน ๓,๗๘๐ เชือก โดยปัจจุบันกรมการปกครองได้นำผลการตรวจรหัสพันธุกรรม (DNA) บันทึก ในระบบทะเบียนตัวรูปพรรณช้างแล้ว จำนวน ๓,๕๔๘ เชือก

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

มีค่าใช้จ่ายในการนำช้างมาเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA)

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

-ไม่เกิด-

๒๓. กฎหมายนี้ คุ่มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชน และทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

กฎหมายนี้มีความคุ้มค่า ทั้งต่อประชาชนและประเทศชาติ คือ

๑. เป็นการคุ้มครองกรรมสิทธิ์ให้แก่เจ้าของช้าง และป้องกันการลักลอบการนำช้างป่ามาขึ้นทะเบียนสวมสิทธิจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ

๒. ประเทศไทยไม่ถูกระงับการนำเข้าและส่งออกสัตว์ป่าและพืชป่าตามบัญชีอนุสัญญา CITES ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมและความน่าเชื่อถือของประเทศ

๓. คำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน มิได้กำหนดให้เจ้าของช้างที่นำช้างมาดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ณ ท้องที่ที่ช้างนั้นอยู่ จะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการดำเนินการแต่อย่างใด ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงคุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชน

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

กรมการปกครองเห็นว่า ไม่สมควรยกเลิก แต่ควรจะมีการออกระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติให้ครอบคลุมตามประเด็น ดังนี้

๑. ประเด็นของช้างที่เคยมีตัวรูปพรรณหรือไม่มีตัวรูปพรรณแต่เจ้าของช้างมีหลักฐานที่ยืนยันได้ว่าช้างเชือกนั้นเป็นช้างที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ช้างที่เป็นสัตว์พาหนะที่ยังไม่ได้มาเก็บตัวอย่างเลือดในระหว่างนั้น

๒. ประเด็นของระยะเวลาในการดำเนินการของการนำข้างมาเก็บตัวอย่างเลือด หรือการจัดทำ
ร่างกฎหมาย

๓. ประเด็นของการลงโทษเจ้าของข้าง

๔. ประเด็นของการดูแลข้างที่ตกเป็นของแผ่นดิน

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไป
ตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี -

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์
อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายแมนรัตน์ รัตนสุคนธ์)

อธิบดีกรมการปกครอง

๒๓ / ๕.๕ / ๒๕๖๕

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ส่วนการทะเบียนทั่วไป สำนักบริหารการทะเบียน
โทร ๐๒ ๙๙๑ ๙๐๒๐-๒๑